

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Yulia Khoreva
Narva Sotsiaaltöökeskus
yulia.khoreva@narva.ee

Teie 17.02.2026

Meie 04.03.2026 nr 2.3-8/26/658-2

Vastus selgitustaotlusele

Pöördusite Andmekaitse Inspektsiooni (AKI) poole küsimusega, mis puudutab koduteenuse pakkumist ja videoalvet. Selgitustaotlusele vastates ei saa AKI anda konkreetsele juhtumile siduvat õiguslikku hinnangut, see on võimalik ainult järelevalvemenetluses. Seetõttu saan hetkel anda üldisi selgitusi, mis puudutavad isikuandmete töötlemist ja kaameraid.

Isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM)¹ kohaselt peab igasuguseks isikuandmete töötlemiseks olema õiguslik alus ning töötlemine peab olema kooskõlas IKÜM artiklis 5 sätestatud isikuandmete töötlemise põhimõtetega². Isikuandmete hulka kuuluvad inimese nimi, isikukood, kontaktandmed jms, kuid ka näiteks inimese hääl ja välimus. Isikuandmete töötlemine on igasugune isikuandmetega tehtav toiming, mis võib hõlmata andmete kogumist, salvestamist, korrastamist, säilitamist, muutmist. See tähendab, et ka videoalve kasutamine võib olla isikuandmete töötlemine, kui kaamera vaatevälja jäävad inimesed äratuntavalt.

Kui kaamera vaatevälja jääb avalik ala või ala kuhu inimestel on vabalt juurdepääs, näiteks tänav või kaubanduskeskus, peab olema selleks õiguslik alus. Mõistan, et koduteenust pakkuva töötaja jaoks võib olla kaamera olemasolu ebamugav. Siiski on oluline selgitada, et isikuandmete kaitse nõudeid ei kohaldata, kui seda tehakse üksnes isiklikul või kodusel eesmärgil ning väljaspool ametialast või majanduslikku tegevust.³ Näiteks oma kodu või ainult enda kinnistu filmimine on kuulub isikliku kasutuse erandi alla. Sellisel juhul IKÜM ei kohaldu, sest kaamera kasutamise eesmärk on puhtalt isiklik, näiteks oma tegevuste jäädvustamine. Kui aga isikliku kasutuse käigus salvestatakse ka teiste inimeste isikuandmeid (pilte või videoid, kus nad on äratuntavad) ja hakatakse neid hiljem jagama kolmandatele isikutele, näiteks avalikult internetis, siis ei ole tegemist enam isikliku kasutuse erandiga ning kohalduvad IKÜM-is sätestatud nõuded.

Mis puudutab kaamera olemasolust teavitamist, siis oluline on eristada õiguslikku ja eetilist poolt. Nimelt, kui filmimine toimub üksnes isiklikul otstarbel, puudub õiguslikult kohustus teavitada, et filmimine toimub. Samas võib teavitamata jätmine olla koduteenuse pakkuja jaoks ebameeldiv või sobimatu, isegi kui filmimine jääb isikliku otstarbe erandi alla. Seetõttu on viisakas teenusepakkuja siiski kaamera olemasolust teavitada ning selgitada, mis on selle eesmärk. Olukorras, kus filmimine ei ole hõlmatud isikliku otstarbe erandiga, peab andmetöötlus vastama isikuandmete kaitse nõuetele. See tähendab muu hulgas ka kohustust teavitada, et filmimine toimub ning tagada kõik muud nõutavad andmekaitsemeetmed ning õigusliku aluse olemasolu.

¹ Isikuandmete kaitse üldmäärus <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0679>

² Andmekaitse Inspektsiooni veebileht. Andmetöötluse põhimõtted: <https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejale/andmetootluse-pohimotted>

³ Erandi kohta on võimalik lugeda ka korduma kippuvate küsimuste rubriigist: [Mõisted | Andmekaitse Inspektsioon](#)

Kui tegemist pole isikliku otstarbe erandi olukorraga, siis on kaamerate paigaldamise õiguslikuks aluseks tavapäraselt õigustatud huvi. Õigustatud huvile tuginemiseks peab kaamera eest vastutaval isikul olema tehtud kirjalik õigustatud huvi analüüs ning olema valmisolek selgitamiseks, mis eesmärgil kaamera on paigaldatud, kui kaua andmeid säilitatakse, kes salvestistele ligi pääseb jne.⁴ Nõusolek ei pruugi olla statsionaarsete kaamerate puhul sobivaim, sest nõusolekut peab saama igal hetkel tagasi võtta. Kui nõusolek on tagasi võetud, peab lõppema ka kaamera isikuandmete töötlemine. See tähendaks, et kui töötaja võtab nõusoleku tagasi, peaks kaamera paigaldanud isik olema suuteline kohe edasise filmimise või salvestamise avaldamise lõpetama.

Pöördumises kirjeldatud kaamera puhul võib tõusetuda küsimus, mis on kaamerate kasutamise eesmärk ning kas seda võidakse kasutada tegelikkuses ka algsest erinevatel eesmärkidel. Oluline on arvestada, et eesmärgipärasuse põhimõte keelab isikuandmete töötlemise muul eesmärgil kui see, milleks andmed algselt koguti. Iga töötlemistoiming peab olema seotud kindla eesmärgiga ning eesmärgi muutumisel peab andmetöötaja tagama uue eesmärgi jaoks asjakohase õigusliku aluse olemasolu.

Eelnevast tulenevalt, kui Teil on kahtlus paigaldatud kaamera õiguspärasuses, sh kas kaamera peaks filmima delikaatsete toimingute teostamist, mis on kaamera eesmärk ning kus võidakse neid avalikustada, tuleks esmalt ühendust võtta kaamera paigaldanud inimesega, kes saab selgitusi jagada.

Loodan, et vastusest on abi.

Lugupidamisega

Grete-Liis Kalev
jurist
peadirektori volitusel

⁴ Videovalve kohta oleme pikemalt kirjutanud Andmekaitse Inspektsiooni veebilehel: <https://www.aki.ee/isikuandmed/abimaterjalid/videovalve-korraldajale>